

Memo

Onderwerp:	Agenderen moties in de raadsvergadering en de vaststelling van de agenda en agendaverzoeken
Behandeld door	Griffie
Telefoonnummer	277243
Datum	6 juli 2026
Bijeenkomst	Presidium
Status	Bespreking

Aanleiding

Een van de instrumenten om als raadslid de kaderstellende en controlerende taken te kunnen uitvoeren is het indienen van een motie. Door het indienen van een motie kan de raad bijvoorbeeld een oordeel uitspreken over een specifiek onderwerp of een verzoek doen of opdracht geven aan het college. Indien een motie aansluit bij een onderwerp dat op de agenda staat wordt de motie toegevoegd aan de bespreking van dit desbetreffende agendapunt.

Een motie over een onderwerp dat niet op de agenda van de betreffende vergadering staat wordt als apart agendapunt aan de raadsvergadering geagendeerd. Moties kunnen ook staande de raadsvergadering worden ingediend.

Bij de vaststelling van de raadsagenda op 29 januari jl. heeft een raadslid bij de vaststelling van de raadsagenda het voorstel gedaan om een motie vreemd aan de orde van de dag ingediend door een andere fractie van de agenda te halen.

In deze memo wordt ingegaan op de vraag of een motie bij de vaststelling van de agenda door een ander raadslid dan de indiener van de motie van de agenda kan worden gehaald en wordt het presidium een voorstel voor de werkwijze gedaan.

Juridisch kader

Anders dan het recht op vragen en inlichtingen dan wel het recht van initiatief en amendement, noemt de Gemeentewet de motie niet.

Artikel 16 Gemeentewet verplicht elke gemeenteraad om een reglement van orde (RvO) vast te stellen. In dat RvO legt de raad de spelregels rond zijn vergaderingen vast en worden ook de andere werkzaamheden van de raad geregeld. In het RvO moeten dus bepalingen staan over vragen, inlichtingen, initiatiefvoorstellen en amendementen. Want dat zijn wettelijk vastgelegde en daarmee onvervreemdbare rechten die elk raadslid toekomen.

De raad heeft in het Reglement van Orde gemeenteraad Bergen op Zoom 2026 (inwerking getreden op 1 april 2026) ook de werkwijze m.b.t moties beschreven.

Artikel 26 RvO luidt:

1. *Raadsleden dienen moties schriftelijk in bij de voorzitter, tenzij de voorzitter oordeelt dat mondelinge indiening volstaat.*

2. *De behandeling van een motie vindt gelijktijdig plaats met de beraadslaging over het onderwerp of voorstel waarop het betrekking heeft.*
3. *De behandeling van een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt plaats nadat alle op de agenda opgenomen onderwerpen zijn behandeld.*
4. *Intrekking door de indiener van een motie is mogelijk totdat de besluitvorming door de raad heeft plaatsgevonden.*

Daarnaast heeft de raad in het Reglement van Orde (artikel 9) vastgelegd dat de raad bij aanvang van de vergadering de agenda vaststelt. Op voorstel van een lid van de raad of de voorzitter kan de raad bij de vaststelling van de agenda onderwerpen aan de agenda toevoegen of van de agenda afvoeren.

Bij het indienen en bespreking van moties zijn wij tot op heden uitgegaan van het principe dat een motie het eigendom is van de indiener(s) en in handen van de raad ligt voor besluitvorming. Alleen de indiener(s) kunnen besluiten om een motie in te trekken, aan te houden, of niet in stemming te brengen. Andere raadsleden kunnen:

- alleen verzoeken dat de motie wordt ingetrokken;
- aangeven dat ze tegen zullen stemmen;
- of een ordevoorstel doen over de behandeling.

Een strikte uitleg van dit artikel betekent dat een ander dan de indiener van een motie een voorstel kan doen om de motie van de agenda af te voeren. Indien het agendavoorstel wordt aangenomen, is de motie van de agenda gehaald en wordt deze niet besproken. Uitvoering van deze strikte lijn zou in theorie kunnen betekenen dat een meerderheid van de raad elke motie van de agenda kan afvoeren. Overigens kan een motie ook staande de vergadering worden ingediend.

Naar aanleiding van deze discussie heeft de griffie een vraag uitgezet bij collega griffies van de regio West-Brabant. Uit de ontvangen reacties blijkt dat alle griffies onze uitleg volgen, te weten dat een ander dan de indiener van de motie deze niet van de agenda kan afvoeren.

Ook hebben wij extern advies ingewonnen bij de heer O. Schuwer. Hierin werd het volgende aangegeven: *Ook een motie vreemd is een onderwerp op de agenda. Als de raad dat wil. Ook hier geldt: de raad gaat over zijn eigen vergaderorde. Als de raad van mening is dat een motie vreemd geen onderwerp op de agenda is, dan is dat ook een waarheid. Na indiening van een motie is dat ding eigendom van de raad. Waarbij het RvO nog ruimte biedt om hem in te trekken. Maar voor het overige kan de raad met een motie doen wat de raad wil.*

Voorstel: bevestigen huidige werkwijze

Om discussie in de toekomst te voorkomen wordt aan het presidium gevraagd om de tot op heden gevolgde werkwijze te bevestigen. Dat wil zeggen: een motie is eigendom van de indiener(s) en ligt in handen van de raad voor besluitvorming. Alleen de indiener(s) kunnen besluiten om een motie in te trekken, aan te houden, of niet in stemming te brengen